DAVANTAL

La necessitat d’un debat informat

Javier Sánchez Cano

Una dona i la seva filla observen des de la finestra les vistes a la ciutat de Seül, a Corea del Sud, en un dia d'alta contaminació, el 6 de març de 2019. Fotografia: Reuters/Kim Hong-Ji

Des d’una perspectiva politològica, la demografia no és només fonamental per delimitar la *polity* —la comunitat mateixa, amb la seva cultura i les seves formes d’organització—, sinó que, de forma creixent, també condiciona les *policies* —les polítiques públiques, que s’hauran d’adaptar als canvis poblacionals— i sobretot la *politics*: les posicions polítiques i el debat partidista, on temes com ara la immigració, la integració o la identitat són avui emprats per polaritzar les opinions i per dividir les societats. Per això, si la vocació del Centre d’Estudis de Temes Contemporanis és promoure un debat públic informat i basat en evidències, dedicar aquest número de la revista IDEES a reflexionar sobre els reptes demogràfics és del tot lògic: en un context de transformacions econòmiques, socials i polítiques profundes, poques qüestions semblen més necessàries que *descriure la població*, caracteritzant-ne els grups i les categories, i analitzant les dinàmiques que en determinen l’evolució, el creixement i la contracció.

Es tracta d’una necessitat que esdevé urgent, ja que aquests canvis ràpids generen també incerteses i neguits i, com sabem, creen un espai fèrtil per a la demagògia i per a plantejaments poc democràtics. Sembla que, col·lectivament, en sabem massa poc de com funcionen les qüestions relatives a la població. Com ens explica Andreu Domingo en el pròleg d’aquesta edició, existeix un “sentit comú demogràfic” ancorat en paradigmes superats i centrat en un equilibri entre naixements i defuncions que ja no és un indicador vàlid de la salut demogràfica.

L'objectiu d'aquesta publicació és acostar a un públic no expert l'estat de la qüestió en aquestes matèries i contribuir a una discussió més fonamentada. Per fer-ho, a Catalunya tenim el privilegi de comptar amb una institució de referència: el Centre d'Estudis Demogràfics (CED) de la Universitat Autònoma de Barcelona. El CED és un centre pioner en la disciplina, amb més de 40 anys d'història i amb unes línies de recerca i un equip propis i consolidats, i per això els hem confiat l'elaboració dels continguts d'aquest número de la revista, amb el professor Domingo com a coordinador acadèmic. El resultat és un conjunt d'articles que situen la realitat catalana en el context espanyol i internacional, i mostren clarament com l'evolució de la nostra població, que percebem de forma directa, ens situa en una nova fase posttransicional, pròpia de les societats avançades.

Enmig del debat agre que ens envolta, ens agrada remarcar el to d'optimisme, tenyit de realisme, present en els textos d'aquest volum. Experts i expertes ens acosten les seves troballes i el resultat de les seves recerques, i comparteixen també —com comprovareu— una certa estranyesa davant d'aquest debat públic tan poc informat, aquest fals sentit comú sovint basat en dades parcials, interpretades de manera errònia o esbiaixada. Els textos, que ens ofereixen una imatge actual i completa de l'estat de la població a Catalunya, a Espanya i al món des de la perspectiva de la natalitat, l'envelliment i les migracions, ens permeten apreciar també aquest estat com el que és en realitat: l'expressió de l'èxit, dels avenços de tota mena, que fan possible una vida més llarga i fecunda, més que no pas la crisi civilitzatòria.

Javier Sánchez Cano

Javier Sánchez Cano és director del Centre d'Estudis de Temes Contemporanis. Ha estat director de Polítiques de la Unió Europea al Govern de la Generalitat de Catalunya i del Centre Europeu de les Regions de l'Institut Europeu d'Administració Pública, així com secretari general del Centre Iberoamericà de Desenvolupament Estratègic Urbà (CIDEU). És llicenciat en Filologia Anglogermànica per la Universitat de Barcelona i en Ciències Polítiques i Sociologia per la Universitat Autònoma de Barcelona, i doctor en Ciències Polítiques per la mateixa universitat, amb la tesi doctoral "Els governs no centrals i les seves xarxes: anàlisi del seu rol com a actors en la globalització". Té una àmplia trajectòria docent i ha impartit cursos a la Universitat Autònoma de Barcelona, a la Fundació CIDOB, a la UOC i a la Universitat Internacional d'Andalusia. Com a investigador, la seva feina se centra en les relacions internacionals i els governs regionals i locals, amb un èmfasi especial en la integració regional, les agendes globals i la cooperació descentralitzada. És membre del Policy Forum on Development i de la Xarxa Espanyola d'Estudis de Desenvolupament. També és vicepresident de l'Associació per a les Nacions Unides a Espanya.